

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний аграрний університет
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Селянська спілка України
Громадська організація "Єврорегіон "Дністер"
Асоціація фермерів та приватних землевласників Вінницької області

ПРОГРАМА
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«ЗЕМЛЯ- ПОТЕНЦІАЛ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ, ЕКОНОМІЧНОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ»

24-25 ЖОВТНЯ 2019
М.ВІННИЦЯ

5209/

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

24 жовтня 2019 р.

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

09⁰⁰-10⁰⁰ Заїзд та реєстрація учасників (*хол корпусу № 2*)

10⁰⁰-12⁰⁰ **РОБОТА СЕКЦІЙ**

Секція 1. Організаційно-економічний механізм формування ринку землі сільськогосподарського призначення (*аудиторія 2602*).

Секція 2. Проблеми правового регулювання земельних відносин у контексті забезпечення сталого розвитку України (*аудиторія 2319*).

Секція 3. Агротехнологічні аспекти збереження продуктивного та екологічного потенціалу земель сільськогосподарського призначення (*аудиторія 2512*).

12⁰⁰-12³⁰ кава-брейк

12³⁰-14⁰⁰ **ПРОДОВЖЕННЯ РОБОТИ СЕКЦІЙ**

14³⁰-15⁰⁰ кава-брейк

15⁰⁰-17⁰⁰ **ПРОДОВЖЕННЯ РОБОТИ СЕКЦІЙ**

Ознайомлення з науково-технічними розробками та виданнями Вінницького національного аграрного університету, матеріально-технічною базою університету та Консорціуму.

Відвідування музею Вінницького національного аграрного університету, Ботанічного саду Вінницького національного аграрного університету, екскурсія містом (до музею-садиби М.І. Пирогова та ін.).

25 жовтня 2019 р.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

- 09⁰⁰-9⁵⁷** Заїзд та реєстрація учасників (*1-й поверх, корпус № 2*)
- 09⁵⁷-10⁰⁵** **ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ**
- 9⁵⁷-11⁴⁰** **ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ** (*аудиторія 2220*)
- 11⁴⁰-12⁰⁰** кави-брейк (корпус № 2)
- 12⁰⁰-14⁰⁰** **ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ** (*аудиторія 2220*)
- 14⁰⁰-16⁰⁰** **ПІДСУМКИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Ознайомлення з науково-технічними розробками та виданнями Вінницького національного аграрного університету, матеріально-технічною базою університету та Консорціуму.

Відвідування музею Вінницького національного аграрного університету, Ботанічного саду Вінницького національного аграрного університету, екскурсія містом (до музею-садиби М.І. Пирогова та ін.)

РЕГЛАМЕНТ

Доповідь на пленарному засіданні – до 15 хв.

Доповідь на секційному засіданні – 5-10 хв.

Дискусія – 3-5 хв.

СЕКЦІЯ 1

(ауд. 2602)

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Голова секції: ПРЯМУХІНА Наталія Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Вінницького національного аграрного університету.

Секретар секції: КОВАЛЬ Олена Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку Вінницького національного аграрного університету.

Доповіді на секційному засіданні:

<i>10:00-10:10</i>	РИНОК ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ Салькова Ірина Юріївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, декан факультету економіки і підприємництва Вінницького національного аграрного університету
<i>10:10-10:20</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ Боровська Таїса Миколаївна, доктор технічних наук, професор кафедри комп'ютерних систем управління Вінницького національного аграрного університету
<i>10:20-10:30</i>	ОПОДАТКУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД Плахтій Тетяна Федорівна, доктор економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки Вінницького національного аграрного університету

<p>10:30-10:40</p>	<p>ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АГРОТУРИЗМУ У КОНТЕКСТІ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ Меліх Олена Олександрівна, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеської національної академії харчових технологій</p>
<p>10:40-10:50</p>	<p>ЗЕМЛЯ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ Сахно Андрій Анатолійович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Вінницького фінансово-економічного університету</p>
<p>10:50-11:00</p>	<p>ЕКОНОМЕТРИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК Волонтир Людмила Олексіївна, кандидат технічних наук, доцент кафедри комп'ютерних наук та економічної кібернетики Вінницького національного аграрного університету</p>
<p>11:00-11:10</p>	<p>МІСЦЕ І ЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ Паламаренко Яна Вікторівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки Вінницького національного аграрного університету</p>
<p>11:10-11:20</p>	<p>ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ ІНКЛЮЗІЇ КЛЮЧОВИХ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН У КОНТЕКСТІ СТВОРЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ Чорний Олег Віталійович, кандидат філософських наук, докторант Вінницького національного аграрного університету</p>
<p>11:20-11:30</p>	<p>ВПЛИВ РИНКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН НА ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ Бондаренко-Берегович Валерія Валентинівна, аспірантка Вінницького національного аграрного університету</p>

МІСЦЕ І ЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Доброго дня шановні учасники конференції !

С1. Сьогодні ми тут зібрались, щоб обговорити та поdiskутувати про те, що ЗЕМЛЯ є дійсно національним багатством та забезпечує продовольчу, енергетичну і економічну безпеку нашої країни. Будучи виконавцем державної тематики «Розробка новітньої концепції використання відходів сільського господарства для забезпечення енергетичної автономії аграрних підприємств» було багато проведено досліджень у цьому напрямку, тому у своїй доповіді хочу розкрити значення і місце саме земельних ресурсів у формуванні стратегії енергетичної безпеки нашої держава, так як в умовах сьогодення це питання є відкритим та актуальним.

С2. Отож давайте розглянемо, що ж собою являють земельні ресурси. 95% площі це рівнини, тому в Україні надзвичайно сприятливі умови для сільськогосподарського виробництва. У теперішній час сільськогосподарські угіддя складають 42 млн га, із яких 32 млн га орної землі, і з них 28 млн га є розпайованими.

С3. Розглянемо, яку частку земельні ресурси України займають у порівнянні з провідними країнами світу. Як бачимо Україна займає лідируючі позиції.

С4. Наступним етапом буде розгляд основних джерел біомаси в Україні, адже безпосередньо відходи, які ми можемо використати на біоенергетику отримано саме із земельних ресурсів, зокрема використання побічної продукції рослинництва для енергетичних цілей дає можливість, знизити використання традиційних видів палива, зменшити забруднення навколишнього середовища та створити додаткові робочі місця.

С5. Структура та обсяг відходів сільськогосподарських культур, 2018 р.

С6. Для прикладу спалювання біомаси не збільшує кількість парникових газів в атмосферу, тим самим ми досягаємо екологічного ефекту.

С7. ПРИКЛАД Новозбудована ТЕС на біомасі

С8. Отож всі вищерозглянуті складові відіграють важливе значення у формуванні стратегії енергетичної безпеки нашої країни. Ця стратегія має позитивний характер, як по прогнозам до 2035 року ми спостерігаємо позитивну зростаючу динаміку постачання первинної енергії з біомаси, біопалив та відходів.

С9. Стратегія це довгостроковий план дій, тому важливого значення надуває прогнозування. Тому хочу навести дані щодо прогноз структури споживання твердих біопалив в Україні (2015 -2035 рр.). Спостерігається тенденція до зростання.

С10. Дуже чудово, що у нас є гарні перспективи розвитку та втілення стратегії енергетичної безпеки, але поряд з цим виникає ряд проблем, все ж таки з досить нестабільною економічною ситуацією в нашій країні є проблеми з ти що власники сільськогосподарських угідь не використовують до кінця відходи та біомасу, так як для них це додаткові витрати, при цьому дуже слабка, а то й відсутня державна підтримка.

С11. Переходячи до висновків, варто зазначити, що запровадження безвідходної технології господарської діяльності аграрними підприємствами забезпечує збільшення економічної стійкості господарства, оптимізацію структури виробництва та відновлення родючості ґрунту. У свою чергу, диверсифікація виробництва дозволить збільшити товарність підприємств, раціонально використовувати наявні земельні ресурси та покращити ефективність господарської діяльності. Проведені дослідження показали, що біоенергетика є потужним стимулом для розвитку аграрного сектора України.

С12. Дякую за увагу !

Місце і значення земельних ресурсів у формуванні стратегії енергетичної безпеки

Паламаренко Яна Вікторівна
Ph.D

Площа України 60,4 млн га

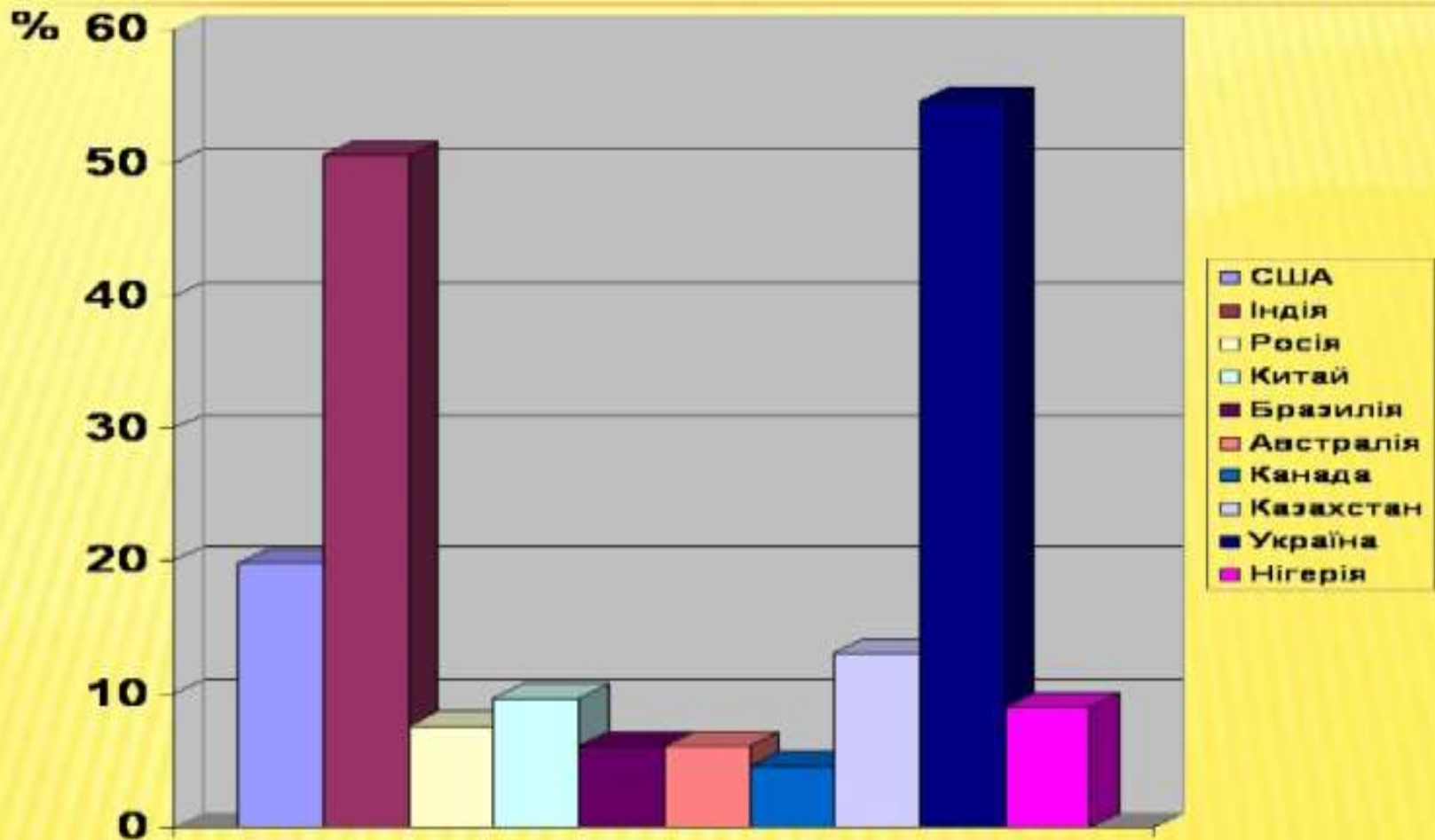
Сільськогосподарські угіддя 42 млн га

Орна земля 32 млн га

Розпайовано 28 млн га

ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ В СВІТІ

Джерело: сформовано автором на основі опрацьованої літератури

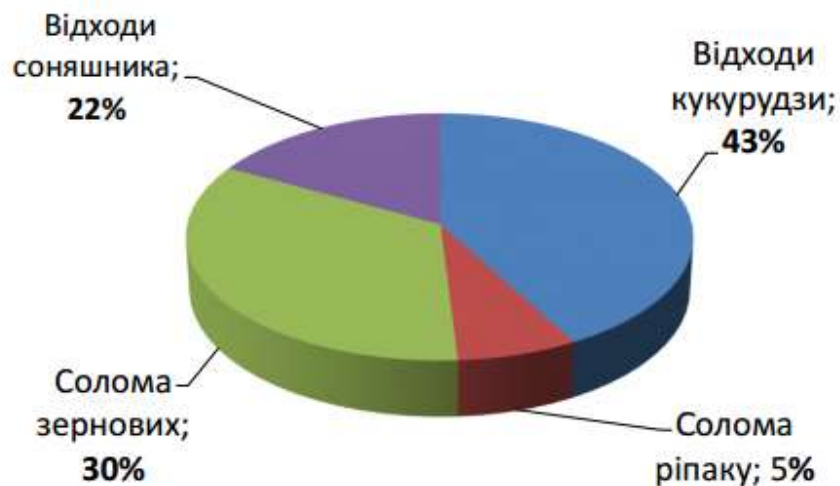
Основні джерела біомаси в Україні

- Сільське господарство
(рослинництво, тваринництво)
- Лісове господарство
- Деревообробна промисловість
- Харчова промисловість
- Енергетичні культури
- Тверді побутові відходи

Структура та обсяг відходів сільськогосподарських культур, 2018 р.

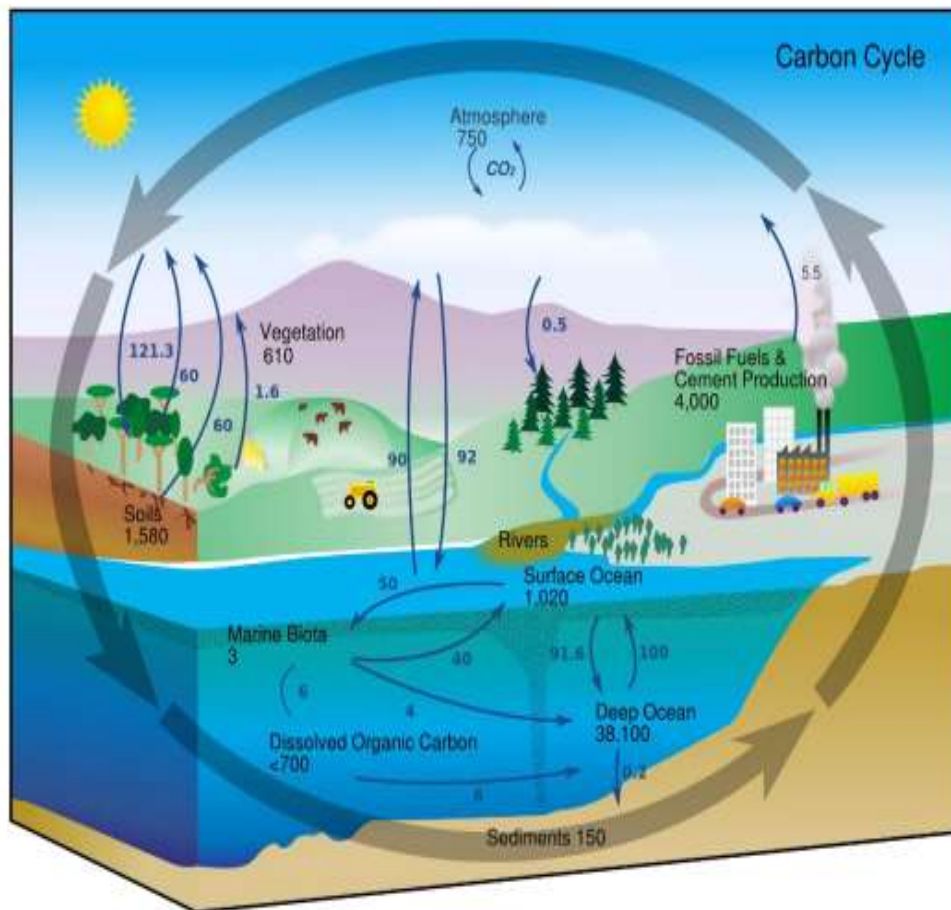
	Загальний обсяг, млн тонн	Частка доступна для отримання енергії, %	Економічний потенціал, млн тонн
Солома зернових	33,5	30 %	10,05
Солома ріпаку	3,9	40 %	1,56
Відходи кукурудзи	37,0	40 %	14,8
Відходи соняшника, в т.ч. лушпиння	19,1	40 %	7,64
Всього:	93,5	37 %	34,05

Потенціал заміщення
9,3 млрд м³ газу

■ **Енергогенерація з використанням котлів для спалювання деревної тріски, пелет, соломи, лушпиння соняшника, відходів виробництва кукурудзи та соняшника.**

На відміну від викопного палива, спалювання біомаси не збільшує кількість парникових газів в атмосфері

Унікальний проект: Новозбудована ТЕС на біомасі

(м. Кам'янець-Подільський, вул. Крип'якевича, 3)

Потужність: **45 МВт, з них:**

15 МВт – твердопаливні котли (5 та 10 МВт)

1,8 МВт – турбіна з **модулем ORC** (на твердому паливі)

24 МВт – газові котли (2 котли по 12 МВт)

1,89 МВт – когенерація на газу

Паливо: **тріска, пелети**

Вартість проекту: **9,6 млн \$** (Світовий банк)

Введення в експлуатацію: **03.07.2018**

Котельня забезпечуватиме тепловою енергією та гарячою водою:

190 житлових будинків (**22 000** мешканців);

3 дитячих садки;

5 шкіл.

**Потенціал заміщення 8,4 млн м³
газу в рік**

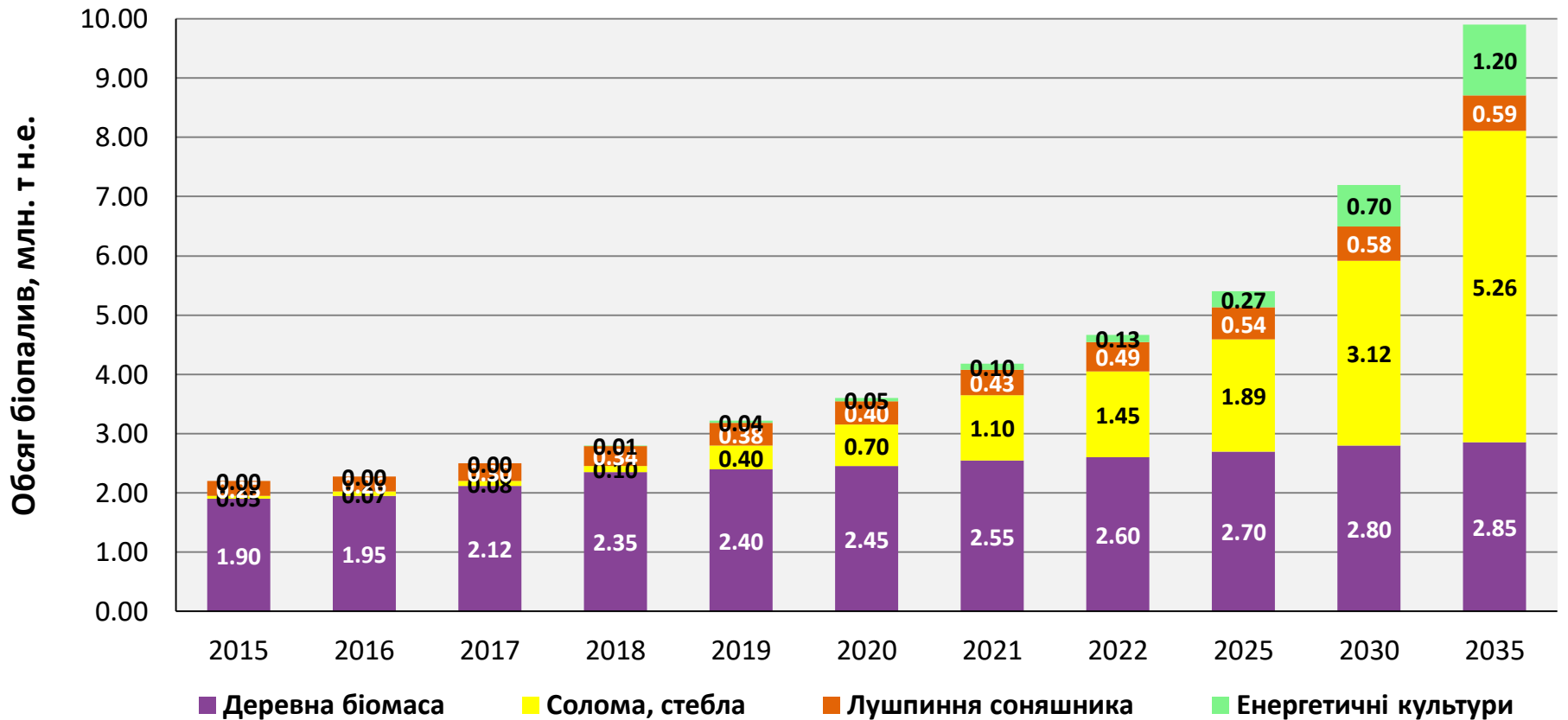
Структура загального постачання первинної енергії згідно Енергетичної стратегії України до 2035 року

Найменування джерел	2015 (факт)	2020 (прогноз)	2025 (прогноз)	2030 (прогноз)	2035 (прогноз)
Вугілля	27,3	18	14	13	12
Природний газ	26,1	24,3	27	28	29
Нафтопродукти	10,5	9,5	8	7,5	7
Атомна енергія	23	24	28	27	24
Біомаса, біопаливо та відходи	2,1	4	6	8	11
Сонячна та вітрова енергія	0,1	1	2	5	10
ГЕС	0,5	1	1	1	1
Термальна енергія	0,5	0,5	1	1,5	2
ВСЬОГО, <u>млн. т н.е.</u>	90,1	82,3	87	91	96

Джерело: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245234085&cat_id=35109

Прогноз структури споживання твердих біопалив в Україні (2015 -2035 рр.)

Вид біомаси	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030	2035
Деревна біомаса	1,90	1,95	2,12	2,35	2,40	2,45	2,55	2,60	2,70	2,80	2,85
Солома, стебла	0,05	0,07	0,08	0,10	0,40	0,70	1,10	1,45	1,89	3,12	5,26
Лушпиння соняшника	0,25	0,26	0,30	0,34	0,38	0,40	0,43	0,49	0,54	0,58	0,59
Енергетичні культури	0,00	0,00	0,00	0,01	0,04	0,05	0,10	0,13	0,27	0,70	1,20
Всього, млн. т н.е.	2,20	2,28	2,50	2,80	3,22	3,60	4,18	4,67	5,40	7,20	9,90

Проблемні питання залучення сільськогосподарської біомаси на енергетичні цілі

- Власники не розглядають сільськогосподарські біомаси на енергетичні цілі.
- Поширена думка, що всі рослинні залишки мають залишатися в полі (органічне добриво, поповнення гумусу).
- Власники згодні заготовляти соломку та інші види біомаси тільки при наявності надійного споживача.
- Покупець має прийти на поле зі своєю технікою (прес-підбирач). Важко знайти готові тюки соломи.
- Відсутність відповідної державної програми стимулів.

ВИСНОВКИ

- ❖ Україна має великі ресурси біомаси, доступної для енергетики. Основними джерелами є сільське господарство, лісове господарство, енергетичні культури (потенційно).
- ❖ Важливо забезпечити ефективне залучення обґрунтованої частки біомаси на енергетичні потреби з урахуванням вимог сталого розвитку.
- ❖ Необхідні заходи: державна підтримка та заохочення, розвиток ринку біопалива, інфраструктури, стандартизації та сертифікації біомаси/ біопалив.

Дякую за увагу

Паламаренко Я.В.

тел. 067-236-58-77

E-mail: yannetlamar@gmail.com

ЛЮДИ, бережімо свою ЗЕМЛЮ – це наше МАЙБУТНЄ!

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний аграрний університет
ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Селянська спілка України
Громадська організація «Єврорегіон «Дністер»»
Асоціація фермерів та приватних землевласників Вінницької області

СЕРТИФІКАТ

УЧАСНИКА МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ЗЕМЛЯ – ПОТЕНЦІАЛ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ, ЕКОНОМІЧНОЇ
ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ»

Захід внесено в реєстр УкрІНТЕІ
(посвідчення № 551 від 10 жовтня 2019 р.)

ПАЛАМАРЕНКО ЯНІ ВІКТОРІВНІ

ПРЕЗИДЕНТ КОНСОРЦІУМУ

Г.М. КАЛЕТНІК

24-25 ЖОВТНЯ 2019
М.ВІННИЦЯ

РЕКТОР ВНАУ

в.А. МАЗУР